

Uchwała nr 146/2020
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 18 czerwca 2020 r.

w sprawie roli kultury studenckiej w polskich uczelniach

Debata nad stanem kultury studenckiej, którą Rada odbyła 14 maja bieżącego roku uświadomiła nam wszystkim znaczenie tego ważnego zjawiska oraz jego uwarunkowania. Mimo wielu znakomitych zespołów artystycznych funkcjonujących w uczelniach oraz innych licznych wysiłków środowiska akademickiego podejmowanych w szeroko rozumianej sztuce, sytuacja nie jest zadawalająca. Spoglądając wstecz, można wręcz mówić o regresie w trzech obszarach: infrastruktury, finansów oraz wsparcia organizacyjnego, jak też o dotkliwym deficycie przestrzeni do obcowania studentów z kulturą.

Z niepokojem obserwujemy słabnącą z biegiem czasu rolę kultury studenckiej w budowaniu kreatywności oraz kompetencji społecznych przyszłych elit polskiego społeczeństwa. Na proces ten wpływa wiele czynników, takich jak znaczne ograniczenie mecenatu państwa, komercjalizacja wszelkiej studenckiej aktywności, pojawienie się zjawiska tzw. kultury masowej oraz ogromny wzrost liczby studiujących. Wszystko to spowodowało marginalizację tej, zdaniem Rady, niezwykle istotnej części każdego procesu studiowania. Skutkuje to wymiernymi stratami w obszarze polityki kulturalnej państwa, gdyż istotnie osłabia kulturotwórczą rolę absolwentów polskich szkół wyższych.

W ocenie Rady odpowiedzialność za kulturę studencką, a więc także za ten niepożądany stan rzeczy spoczywa na interesariuszach uczelni – pracownikach i studentach, instytucjach regulacyjnych i podmiotach z otoczenia gospodarczego i wspólnot lokalnych. Podejmowane pojedyncze wysiłki, choć przynoszą często imponujące efekty, nie okazały się jednak wystarczające.

Naprawa tej sytuacji możliwa jest jedynie poprzez jak najszybsze podjęcie wspólnych, dobrze zaplanowanych, solidarnych działań rządu, władz uczelni oraz samorządów studenckich zmierzających do zmiany tego stanu rzeczy.

Z głosów które pojawiły się w debacie wynikało również, że oczekiwany kształt kultury studenckiej z pewnością nie będzie tożsamy ze znanym nam z przeszłości zjawiskiem, ale uwzględniając dzisiejsze realia, powinien zachować jednak jej istotę i główne wartości. Aby to zrealizować, nieodzownym będzie przede wszystkim stworzenie długofalowego mecenatu państwa, w tym również celowych programów Ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, skierowanych do wszystkich uczelni wyższych. Systemowe wsparcie działań na rzecz odbudowy przyjaznego klimatu dla kultury studenckiej, w tym przeznaczenie dodatkowych środków na dofinansowanie aktywności artystycznej studentów jest ważnym, choć dziś w dużym stopniu zaniedbanym, elementem kształcenia na poziomie wyższym. Najwyższy czas, by uznać, że dbałość o stan kultury studenckiej jest ważnym obowiązkiem każdej szkoły wyższej i przy pierwszej sposobności dać temu wyraz także w prawie o szkolnictwie wyższym (tak jak dziś ma to miejsce w odniesieniu do kultury fizycznej).

Uchwałę otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Zbigniew Marciniak